

ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

9021 Győr, Árpád u. 28-32.

Levél cím : 9002 Győr, Pf. 471.

Internet: <http://edktvf.zoldhatosag.hu>

e-mail: eszakdunantuli@zoldhatosag.hu

Telefon: Központi: 96/524-000, Ügyfélszolgálat: 96/524-001 Fax: 96/524-024

Ügyfélfogadás az Ügyfélszolgálati Irodán: Hétfő, Kedd, Szerda: 9-15 óráig,

Csütörtök: 9-16 óráig

Beadványában ügyiratszámunkra szíveskedjék hivatkozni!

Levegővédelmi Intézkedési Program és Mentésési kérelem a PM₁₀ határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli felmentésre 3 évi időtartamra – 2011. június 11-ig – vonatkozólag.

AZ ÉRINTETT LÉGSZENNYEZETTSÉGI ZÓNA: SOPRON, MINT KIEMELT VÁROS (ZÓNAKÓD: HU0011)

1. Bevezetés, általános ismertetés.

A Sopron kijelölt város(zónakód:HU0011) határértéket meghaladó PM₁₀ szálló por terhelés helyzetéről 2005. évre vonatkozóan a KvVM jelentést adott az Európai Unió Bizottságának. Az első tagállami jelentés 2006. szeptember 30-án volt esedékes.

A zónában 2005-ben az éves átlagérték 34,6 µg/m³, a 24 órás túllépések száma évi 70 db volt. Az előző évi napi (24 órás) határérték túllépés száma 42 db volt.

Az Európai Bizottság COM(2008) 403. Közleménye szerint a PM₁₀ –re vonatkozó határértékek (éves : **40 µg/m³**, 24 órás : **50 µg/m³**/éves túllépésszám:35 db/) betartása 2005. január 1. óta kötelező.

A fenti adatok alapján 2005-ben a napi határérték vonatkozásában túllépés történt.

Az utóbbi évekre jellemző immissziók:

Év	éves átlag(µg/m ³)	24 órás túllépés szám átlaga (db)
2006	36,0 (22)	73 (3)
2007	30,0 (22)	43 (16)

A Sopronban 1 db mérőhelyen, a Jereváni lakótelepen (IV. László király u./hrsz.4257/208.) van folyamatos mérés PM₁₀ -et érintően.(Kód:HU1103A) A várostól mintegy 25 km-re Sarródon /Fertőújlak/ (kód:HU1005A) háttérszennyezettséget mérő konténer üzemel. A fentebb zárójelben szereplő értékek ezen utóbbi mérőállomás adatai szerepelnek.

Látható, hogy a túllépés a sűrűn beépített területen, többszintes épületek környékén jelentkezik. / Jereváni lakótelep, a helyszínrre jellemző terjedési jellegzetességek miatt /.

A Bizottsági Közlemény szerint **ÉRTESÍTÉSI ELJÁRÁSBAN** lehetőség van a PM₁₀ -et érintően a teljesítési határidő meghosszabbítására ill. a határérték alkalmazásának kötelezettsége alóli mentességre, tekintettel a 2008/50/EK Irányelv 22. cikkre.

2. Mentésítés, határidő meghosszabbítás indoklása

Az irányelv 2011. júniusáig teszi lehetővé, hogy a zónák és a kiemelt városok mentesüljenek a PM₁₀ re vonatkozó, az irányelvben meghatározott határértékek kötelezettsége alól, ill. szabályozza a határidő meghosszabbítás feltételeit.

A Sopron vonatkozásában fentebb 2005. évre megállapított PM₁₀ túllépés a HU1103A mérőhely (Sopron, Jereváni lakótelep) adataiból került megállapításra. (34,6 µg/m³ évi átlaggal, 70 db napi /24 órás/ túllépéssel.

A referenciaévet jelentő 2005. év óta rendelkezésre álló adatok (2006., 2007.) szerint - lásd fentebb- a napi túllépések Sopronban jelentkeznek a megengedett évi 35 napot meghaladóan (Évi 36 alkalom 2006-ban, 2007-ben csak 30 alkalommal volt túllépés).

Ez a tény helyi jellegzetességnek tekinthető, mivel a határérték helyi túllépése kizárólag ezen a területen(Sopronban) következik be. (Az út mindkét oldalán többszintes épületek találhatók.)

A megállapítások alapjai lehetnek a kért mentesség engedélyezésének 2011. júniusáig.

Az érintett Soproni mérőállomás elhelyezkedését EOVS koordináttal (X:464465, Y:263768) is jellemezve térképmellékleten- **1.sz. melléklet** - is bemutatjuk.(Hivatkozással a Bizottság Közleményére /4.6.20. fejezet/

A mentesítési kérelem megalapozására vizsgáltuk a kedvezőtlen időjárási viszonyok fellépését, kiemelten arra tekintettel, hogy az alacsony szélességeknek milyen szerepe van a napi koncentrációkban jelentkező túllépéseket érintően.

A mellékelt kigyűjtésből (2.sz. melléklet) megállapítható, hogy

- 2005-ben a 70 db túllépésből 46 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélesség(66 %)
- 2006-ban a 73 db túllépésből 50 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélesség(68 %)
- 2007-ban a 43 db túllépésből 34 esetben volt 1,5 m/s alatti a szélesség(74 %)

Látható, hogy a PM₁₀ immiszió felhalmozódása általában nyugalmi időszakban – 1,5 m/s szélesség alatt - áll elő.

Megállapítható, hogy a helyszínen jellemző terjedési rendelkezések mellett a kedvezőtlen meteorológiai viszony is magyarázatul szolgálhat a nagyszámú határérték túllépésnek(35 alkalmat meghaladó mértékű)

Ezek a tények a mentesítési kérelem kedvező elbírálását alapozhatják meg.

A mentesség további feltétele az irányelv 23. cikk szerint készített **levegővédelmi terv, kiegészítve** az irányelv XV. Melléklet B. pontban felsorolt, **szilárd** légszennyező anyag kibocsátás csökkentéssel érintett irányelvek megfelelő alkalmazásával .

3. Levegővédelmi terv, túllépési okok, szennyező források

A jelenleg érvényes – 2004.június 28-án közzétett – Sopron városra vonatkozó Intézkedési Program készítésének időpontjában 1 db mérőkonténer szolgáltatott **szálló porra** vonatkozó adatokat. (Folyamatos adatsor 2004-től van, értékelt csak 2005. januárjától áll rendelkezésre.)

Korábban (2001-ben) a fűtési félévben $38,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a nem fűtési félévben $45,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ összes lebegő szállóport mértek (TSPM). A TSPM-re vonatkozó határérték (24 órás) $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ volt.

A városban az **üledő** port ingadozó mértékűnek ítéltük, átlagban 0-16,7 %-os túllépési százalékokkal.

A városi átlagértékek maximuma 1996 nyarán volt – $9,03 \text{ g}/\text{m}^2$, 30 nap - ami a határérték ($16 \text{ g}/\text{m}^2$, 30 nap) 56 %-a.

2004-ben a rendelkezésre álló adatok alapján a terület üledő por terhelését közepes mértékűnek ítéltük meg, porral terhelt területet nem határoltunk le.

A levegővédelmi terv készítése során a referenciaévnél 2005.évet tekintjük, amely az értesítési eljárás megindítását szükségessé teszi.

A bevezetésben ismertettük, hogy 2005-ben az éves PM_{10} a $34,6 \mu\text{g}/\text{m}^3$ értékkel az éves határértéket ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) nem lépte túl, a napi túllépés évi 70 alkalommal fordult elő.

A városban évente 4,5-8,0 t/év mennyiségben kerül kibocsátásra **ipari források** okozta porszennyezés.

A program kidolgozása óta az iparvállalatok az alábbiak szerint csökkentették a kibocsátásokat:

2004. évben az Intézkedési Program készítésekor több gazdálkodó szervezetet kerestünk meg abból a célból, hogy mit tudnak tenni az emisszió csökkentés területén az immisszió területi mérséklésére úgy a szilárd, mint a nitrogénoxidok vonatkozásában. Akkori megkeresésünkre 6 db iparvállalat válaszolt ill. tett vállalásokat.

A most megkeresett 5 db cég mindegyikénél sikerült a végrehajtás állását, ill. az elért eredményeket regisztrálni. (A SOFA Rt 2007-ben megszűnt)

Az E.ON Energiatermelő Kft **Soproni Erőműve** az elmúlt időszakban a nitrogén-oxid szegény, energiatakarékos égők bevezetését sem anyagi, sem műszaki okokból nem tudta megvalósítani. A több száz millió forintos beruházásra jelenleg sincs meg a fedezet, de műszakilag az égő gyártóktól is vetődött fel probléma, ugyanis a legújabb követelményeknek megfelelő berendezéseket a jelenlegi fűtőolaj szabványban szereplő olajokkal nem tudják felvállalni. Az időszakonként (földgázkorlátozás esetén) használt fűtőolajokkal a **szilárd** anyagra vonatkozó határértékeket tartani tudják.

A **DEFKO Hungária** Kft-nél a jelenlegi határértékeket tartani tudják, fejlesztés nem történt a szállópor és NO_x mérséklésére.

A **SAMAS Hungária Kft** (2004. évben, mint **FALCO** Irodabútor Kft) az elmúlt években környezetvédelmi vonatkozásban az oldószerkibocsátását csökkentette. (vizes bázisú festékek, ragasztók bevezetése.) Porkibocsátását a termelés csökkenés arányában csökkentette. Az elszívó rendszereket karbantartják, 2008-ban az esedékes előírt emisszió méréseket végeztetik el. (1,5 MFt)

A **Sopron Holding Zrt** (korábban: Soproni Távhőszolgáltató Kft) az Ibolya úti kazánházat megszüntette, 8 db kompakt hőközpontot telepített, ezekhez a helyi E.ON telepről vásárol hőenergiát. A Kőfaragó téri telepükön a tervezett füstgázelemzőket beszerezték. Energiát a fűtéshez a Sinesco Kft-től is vásárolnak.

A WB Téglaiipari Zrt **Soproni Téglagyára** 2004-ben megvalósította a légkeverő berendezés beépítését (44 MFt) , ezáltal a kemencében az energiahatékonyság nőtt (kevesebb CO) szabályozottabb lett az NO_x és a por kibocsátása.

A közlekedési, kereskedelmi és lakossági szennyezőforrások PM₁₀ kibocsátásának mérséklésére a társhatóságok hoztak ill. terveznek intézkedéseket az alábbiak szerint:

Sopron város Jegyzője, mint hatóság a hatáskörébe tartozó levegővédelmi feladatokat a Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Városgazdálkodási Osztálya útján látja el.

Figyelemmel kísérik a Jereváni lakótelepen lévő 24 órás konténeres állomáson folyó méréseket. Véleményük szerint a határérték **túllépés oka** a 84 –es főút tranzitforgalma PM₁₀ és NO_x esetén. A PM₁₀ –t csökkenheti szorgalmazott locsolás, az észak-nyugati városrészen védő fásítás kialakítása. A fásításra az elkerülő út építése után kerülhet sor.

A programban úgymond vállalták a távhőszolgáltatás arányának javítását, de javulásról ténylegesen nem beszélhetünk.

Az avar és kerti hulladék égetésének mérséklése érdekében 1000 db komposztáló edényt osztottak ki, valamint 9000 t/év kapacitású komposztáló telepet helyeztek üzembe.

A városon belüli légszennyezés részleges modellezésére, a közlekedési zajtérkép aktualizálása után elkészült a város közlekedés eredetű levegő-szennyezettségi térképe.

Adatai alátámasztják, hogy a levegőminőségre a közlekedés gyakorolja a legkedvezőtlenebb hatást. Közlekedésfejlesztési terv készült, amely várhatóan a terheltebb területeken eredményezheti az immisszió mérséklését.

Az ÉNY-i ipartelep forgalmának kivezetése is szerepel a tervekben, forgalom gyorsítása érdekében 8 db körforgalmi csomópont épült ki.

Parkolóház épült a Várkerületen kívül, de nem mérsékelte kimutatható módon a forgalmat. Szükség lehet a járműforgalom kitiltására a Várkerület egy részéről.

Az érintett **regionális közlekedési hatóság** a programot készítésekor megkapta, jelen felülvizsgálattal kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a jogi szabályozás által hatáskörük és illetékességük területén előírt feladatukat maradéktalanul ellátják, külön intézkedési tervet a programhoz kapcsolódóan nem készítettek.

4. Összefoglalás, becslések

Az elmúlt évek (2004-2007) immissziós adatait az alábbiak szerint összesítjük:

Év	éves átlag($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	24 órás túllépés szám átlaga (db)
2004	31,0	42
2005	34,6	70
2006	36,0	73
2007	30,0	43
Határérték:	40,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (évente 35 alkalommal léphető túl ezen napi átlagérték)

Az állapotismertetés és értékelés alapján megállapítható, hogy Sopronban a PM₁₀ szálló port tekintve az utóbbi években az UNIÓ felé tett 2006. évre vonatkozó jelentésnél volt a

legmagasabb az évi átlag, (ugyan az éves határérték alatti volt) a 24 órás határérték ebben az évben 73-szor került túllépésre. A későbbi évben – és a megelőző években is - kedvezőbb volt a helyzet, amikor is az éves átlagkoncentráció mindig határérték alatti volt, de volt napi határérték túllépés.

A folyamatos mérőegység (konténer) működése óta a PM_{10} éves adatai értékelése alapján túllépés évente többször előfordul a napi minősítést érintően.

Megítélésünk szerint a városi közlekedés jobb szabályozásával a városban a PM_{10} mérsékelhető, a kiépített körforgalmak építési munkái diffúz porképződéssel jártak, okoztak a PM_{10} növekedést.

A nagyobb bevásárló központok építése, a 2005-ben megkezdett épületfelújítások, a főutak tranzitforgalma - lakossági panaszok zaj és levegő vonatkozásában - eredményezhette az éves átlagkoncentrációk és túllépések számának növekedését. (2007-ben már csökkenés volt tapasztalható)

Az irányelv 22. cikk /1/ bekezdése szerint a levegőminőségi tervet az irányelv XV. Melléklet B. szakasz szerinti információkkal kell kiegészíteni.

Elmondható, hogy a B/1. szerinti (azaz A. szakasz szerinti) információk a korábbi (2004.-ben készített) Intézkedési Programban ismertetésre kerültek.

A B/2. szerinti irányelvek a magyar jogrendben a szilárd szennyezés csökkentése érdekében megjelentek, különös tekintettel a B/2/4/, B/2/8/, B/2/9/ pontokat érintően (belső égésű motorok, hulladékok égetése, nagy tüzelőberendezések szabályozása.)

A B/3. szerinti intézkedéseket érintően

- a szilárd szennyezőanyagot kibocsátó pontforrásokat (lásd fentebb ipar) ellátták tisztítóberendezésekkel, a biomassza tüzelésekhez eleve létesült porleválasztó
- tisztább járműveket alkalmaznak a közlekedési szolgáltatásokban
- környezetterhelési díjakat vezettünk be (tagállami szabályozás)
- megállapítható továbbá, hogy a B/3 kérdéskör szinte mindegyike tárgyában történt a zónában nyomon követhető intézkedés.

A Bizottság Közleménye / 4.3.(20) / szerint a megfelelést bizonyító értékelés a **tűréshatár** figyelembevételével (az irányelv XI. melléklete) kell hogy megtörténjen 2011-ben.

A **24 órás** határértékként $75 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jelenleg : 50), **éves** viszonyítási alap $48 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jelenleg :40) lesz 2011-ben.

Az évi 35 alkalommal megengedett napi túllépésszám továbbra is megmarad.

A végrehajtott és teendő intézkedések, a jelentős építési munkák várható szűkülése miatt az éves PM_{10} koncentráció várhatóan nem növekszik, a határérték várhatóan tartható lesz 2011-ben. (Az éves határérték a tűréshatár bevezetése miatt növekszik, de korábban sem volt túllépés)

2011-ben a napi határértéket érintő tűréshatás a jelenlegi 0%-ról 50 %-ra változik.

A 24 órás (napi) határérték

- 2005-ben 70 -szer
- 2006-ban 75- szor
- 2007-ben 43- szor került túllépésre.

Megítélésünk szerint a levegővédelmi terv intézkedései, valamint az újonnan belépő tűrészhatár következményeként 2011-ben a napi immisszióban várhatóan előfordul túllépés, de az engedélyezett darabszámon – 35 db – belüli lesz.

Sopron kiemelt város tekintetében **kérjük** a jelenlegi határérték betartása alóli **mentesség** megítélését.

A kérelmet az Új irányelvhez kapcsolódó új formanyomtatványok kitöltésével is megerősítjük.

Mellékletek:

- 1.sz.melléklet/ térkép a konténer környékéről/
- 2.sz.melléklet/túllépő napi átlagok szélességgel/

Győr, 2008. szeptember 23.

Összeállította: Ladocsi Frigyes
felügyelő